

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- 1 Az alperes volt a felperes alapító részvényese és egyedüli cégjegyzésre jogosult tisztségviselője.
- 2 A felperes gazdasági társaság felszámolását 2011. október 5-én közzétett végzésével indította meg a bíróság, felszámolóként a **S. Vagyonértékelő Zrt.**-t rendelve ki.
- 3 A felszámoló az alperestől 2011 decemberében átvette az iratokat, és az ott szereplő követelések behajtását megkísérelve felhívta az abban szereplő kötelezetteket a teljesítésre. A felszólított cégek úgy nyilatkoztak, hogy tartozásuk nem áll fenn.
A felszámoló 2012. július 30-án kelt, az alperesnek írt levelében egyebek mellett rögzítette, hogy a mérlegben található vagyontárgyak átadása nem történt meg, és a 22.596.000 Ft-os követelés anyagát sem küldte meg az alperes a felszámoló részére.
A felszámoló kérte a felszámolási eljárást lefolytató bíróságtól az alperessel szemben pénzbírság kiszabását, mert az alperes a mérleg hibáit nem javította ki, nem számolt el a mérlegben lévő vagyonelemekkel.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- 4 A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. §-ában foglalt kötelezettségének nem tett eleget, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdése szerint kérte az alperest kötelezni 37.833.000 Ft tőke és ennek 2011. november 5-től számított kamatai és a perköltség megfizetésére.
Előadta, hogy a felperes a mérleg szerint - egyebek mellett - 22.106.000 Ft összegű befektetett pénzügyi eszközzel rendelkezett, mely vagyonnal az alperes nem számolt el. A kár azzal következett be, hogy az alperes a beszámolóban, illetve főkönyvi kivonatban kimutatott vagyoni eszközök átadására vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget, ezért a befektetett pénzügyi eszközként, illetve követelésként nyilvántartott vagyonelemeket megfelelő dokumentáció hiányában a felszámoló nem tudta behajtani.
- 5 Az alperes kérte a kereset elutasítását.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- 6 Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a befektetett pénzügyi eszközök tekintetében megalapozottnak találta és kötelezte az alperest 22.106.000 Ft és ennek 2012. november 13-tól számított késedelmi kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti kötelezettségét megszegve nem bocsátotta a felszámoló rendelkezésére az adós felperes főkönyvi

kivonatában és az éves beszámolóban kimutatott 22.596.443 Ft tartósan adott kölcsönökre vonatkozó iratokat, mely jogellenes magatartása következtében a felszámoló a követelés behajtása iránt nem tudott intézkedni. A bíróság a felperes keresetében e jogcímen megjelölt összegnek - mely alacsonyabb volt, mint a főkönyvi kantonon szereplő összeg - megfizetésre kötelezte az alperest.

A másodfokú bíróság ítélete

- 7 Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel elsőként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a kellően feltárt tényállás alapján helytálló jogi következtetésre jutott. A Pp. 164. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel az alperest terhelte a jelen perben annak a ténynek a bizonyítása, hogy - ellentétben a felperes állításával - átadta a könyvelésben kimutatott 22.596.443 Ft kölcsönre vonatkozó számviteli bizonylatokat. Tény, hogy a tanú úgy nyilatkozott, a kölcsönszerződést átadta a felperes alkalmazottnak, azonban ez a tanúvallomás a perben csatolt egyéb okirati bizonyítékok tükrében attól függetlenül aggályos, hogy ezt a felperes kifejezetten nem tette vitássá. Az iratátadásról felvett jegyzőkönyv nem tartalmaz a kölcsönszerződésre való utalást sem, s a kölcsön állítólagos keltén kívül - annak tartalmán túl - arra sem a tanú, sem az alperes nem nyilatkozott (többszöri felhívás ellenére), hogy az adós vagyonának mintegy kétharmadát kitevő pénzeszeget az adós kinek adta kölcsön és milyen feltételekkel. Életszerűtlen, hogy az alperes, mint az adós vezető tisztségviselője nem emlékszik az általa adott 20.000.000 Ft-ot meghaladó kölcsönszerződés megkötésének körülményeire és a szerződő partner kilétére. A tanú is csak a szerződés pontos dátumára emlékszik, egyéb szerződési adatokra nem. A másodfokú bíróság ezért a tanúvallomás ellenére nem találta bizonyítottnak a kölcsönszerződés felszámolónak való átadása megtörténtét.
- 8 Alaptalannak találta azösszezszerűség sérelmezését is. E körben kifejtette, igaz, hogy a 22.106.000 Ft a számviteli iratokban kifejezetten nem szerepel - ennél magasabb összegű kölcsön került feltüntetésre -, azonban a felperes a keresetében a befektetett pénzügyi eszközök értékeként 22.106.000 Ft összeget jelölt meg, így a bíróság a kereseti kérelmen túl nem terjeszkedhetett.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- 9 Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását. Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését és a Ptk. 339. § (1) bekezdését. Kérelme indoklásául előadta, hogy a 10. sorszámú jegyzőkönyvben a felszámolóbiztos úgy nyilatkozott, megkezdte a követelések

behajtását. Ez azonban ellentétes azzal a felperesi állásponttal, hogy az alperes nem adta át a perbeli követelés érvényesítéséhez szükséges iratokat. Ez az ellentmondás az ítéletben nem került feloldásra, ezért a Pp. 221. § (1) bekezdésébe ütközik a jogerős ítélet.

Állította, hogy a felperesnek kellett volna bizonyítania az alapbizonylatok át nem adását. Részrehajlónak minősítette a bíróság érvelését, amikor életszerűtlennek találta, hogy az alperes nem emlékezett a kölcsönszerződés adataira. A felperes ugyanis jelentős forgalmat bonyolított le, ezért az az életszerű, hogy az alperes nem emlékezett e kölcsönszerződésre.

Ugyanígy egyoldalúnak - és a Pp. 206. § (1) bekezdés megsértésének - minősítette a tanúvallomás bíróság általi értékelését.

Állította, hogy a felelősség megállapításához szükséges feltételek közül a kár mértékére vonatkozó érvelés és az okozati összefüggés teljes mértékben hiányzik. A felperes nem terjesztett elő bizonyítékot, ezzel összefüggésben a bíróság csak a tényállításokat fogadta el valósnak. Álláspontja szerint a felperes nem bizonyította, csak valószínűsítette, hogy okozati összefüggés áll fenn az esetleges alperesi mulasztás és a kár bekövetkezése között. Más okból is lehetetlen lehet a követelés érvényesítése, ilyen például a hitelt felvevő fizetése képtelen helyzete.

A kár mértékét a bíróság csak a főkönyvi karton alapján határozta meg, a felperes ennek valóságtartalmára más bizonyítékot nem terjesztett elő. A jogi kötőerő „a jelen perben nem értékelt - szerződéshez és nem a számviteli adatokhoz kapcsolódik”.

Az alperes folyamatos kapcsolatot tartott fenn a felszámolóval. Erre tekintettel megállapítható, hogy a felszámolás során az elvárható gondosságot tanúsította, ezért a felelőssége alóli kimentési ok jelen ügyben fennáll.

- 10 A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását.

A Kúria döntése és jogi indokai

- 11 A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- 12 Alaptalanul állította az alperes, hogy a 10. sorszámú jegyzőkönyvben található tanúvallomás ellentmondásos, és azt a bíróság nem oldotta fel. A felszámolóbiztos - az alperes által idézett mondatában - arra nyilatkozott, hogy az átadott anyagok alapján kezdték meg a mérlegben szereplő követelések behajtását. Figyelemmel azonban arra, hogy a főkönyvi kartonon feltüntetett tartósan kölcsönadott összegről nem találtak adatokat, a felszámolóbiztos e vonatkozásban szólította fel az alperest iratátadásra. Nem volt tehát olyan ellentmondás, amelyet fel kellett volna oldani, ezért a Pp. 221. § (1) bekezdését a jogerős ítélet nem sértette.

- 13 Az alperes arra hivatkozott a Pp. 164. § (1) bekezdése megsértését állítva, hogy a kártérítési felelősség kapcsán a felperesnek kellett volna azt bizonyítania, az alperestől nem kapta meg a tartósan kölcsönadott összeggel kapcsolatos szerződést, alapbizonylatokat. Az alperesek ez az állítása téves. Helytállónan állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperesnek kellett volna bizonyítania, átadta a kölcsönszerződéssel kapcsolatos iratokat is. Az iratátadási jegyzék azonban erre a követelésre vonatkozó iratok átadására adatokat nem tartalmaz.
- Az alperesnek lehetősége lett volna a szerződést átadni, vagy legalább a kölcsönszerződés adósát megnevezni. A Kúria álláspontja szerint helytállónan értékelte a másodfokú bíróság, hogy valóban életszerűtlen az, egy ilyen nagy összegű kölcsön tekintetében sem az alperes, sem pedig a tanú nem emlékszik arra, kinek a részére nyújtotta azt a felperes. Különösen kirívó ez az emlékezhátrány akkor, amikor a tanú a szerződés pontos dátumára emlékszik, csak arra nem, hogy ki volt a kölcsönt felvevő.
- Mindezek alapján a Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet nem sértette meg a Pp. 164. § (1) bekezdését sem.
- 14 Az alperes hivatkozott a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére is a bizonyítékok mérlegelése kapcsán. A Kúria utal arra, hogy a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye. A felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.).
- 15 Az alperes egyéb előadására tekintettel a Kúria megjegyzi, hogy a követelések érvényesítésének egyéb okból történő lehetetlenné válása érdektelen az alperes kártérítési felelősségének megállapítása körében. A kár megállapításánál pedig az alperes pontosan annak a szerződésnek a hiányát sérelmezi, amelyet ő nem adott át a felszámoló részére, megsértve ezzel a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségét. A Kúria egyetért a jogerős ítéletben foglaltakkal a tekintetben is, hogy az adott esetben a felperes főkönyvi kartonján szereplő adatok elegendő információval szolgálnak ahhoz, hogy az alapján a kár összege megállapítható legyen.
- 16 A kártérítési felelősség alóli mentesüléshez az adott esetben nem elegendő az, hogy az alperes kapcsolatban állt a felszámolóval. Arra lett volna szükség, hogy a kölcsönszerződést a felszámoló részére átadja azért, hogy az a hitelezők érdekében a kölcsön adásával szemben fel tudjon lépni. Ennek hiányában a kártérítési felelősség alól az alperes nem mentesülhet.

Záró rész

- 17 Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárással

kapcsolatban felmerült költségét, amely a jogi képviselétével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

- 18 Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az alperes illetékre kiterjedő részleges személyes költségmentessége folytán a le nem rótt illetéket az állam viseli.
- 19 A Kúria az ítéletét tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2016. szeptember 13.

Dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelével: